

HÄRKÄÄ SARVISTA

Joka niemeen, notkohon,
saarelmaan kodin tahtoisin
nostattaa.

RANTAKOIVUN ALTA

LÄHDIMME JOUKOLLA Jyväskylän satamasta Suomi-laivalla heinäkuussa 2010 risteilylle pohjois-Päijänteelle juhlistamaan vaimon pyöreitä vuosia. Sää oli hieno ja ruoka herkullista. Laiva kierteli läheisiä rantoja. Saimme nähdä runsaasti vanhoja, pieniä, sieviä rantamökkejä ja saunoja veden äärellä. Lieneekö rakentajilla ollut mielessään nuo edellä siteeraamani runoilija J.H. Erkon laulun sanat, joita ennen ahkerasti laulettiin?

Jos aikoinaan olisi ohjattu rakentamista, olisimme voineet katsella vain sankkaa metsää ja kuvitella, mitä se ehkä sisälleen kätkee. Vanhoilla mökeillä voidaan elellä entiseen malliin ja nauttia luonnosta ja sen antimista. Järvi antaa kaloja ja ne voi perata tuoreeltaan rannalla ja valmistaa ruoaksi EU:n hygieniamääräysten vielä määräämättä, miten niitä on perattava. Toisin on Kuopion kalakukkokauppiaillla, kun kukkoahvenet pitää Eviran määräyksestä perata direktiivien mukaisissa laitoksissa.

Uusien mökkien koko on suuremmassa ja niiden varustetaso kohoaa. On merkille pantavaa, että vanhempi väki on tutkimusten mukaan vaateliaampaa kuin nuoriso. Kaavoilla annetaan tonteille yhä suurempia rakennusoikeuksia, keskimäärin noin 150 k-m². Rakentaa sa varsinaisen mökin sekä saunan, varastorakennuksen ja ehkä vierasmajan.

”Helsingin kaupungin mailla on noin 2 000 kesämajaa, joiden koko on enintään 14 m².”

Mökkejä käytetään keskimäärin vajaan kolme kuukautta vuodessa ja joitakin tosi vähän. Käyttö rajoittuu etupäässä kesään. Laskettelukeskukset ovat luku erikseen. Pienikin pinta-ala riittää viihtyisään asumiseen. Kysymys on asenteista. V.2006

mökkien keskikoko oli 44 m². Monet viettävät vapaa-aikaansa hotellihuoneissa, veneissä, asuntoautoissa, asuntovaunuissa ja siirtolapuutarhamökeissä. Niissä ei neliöillä juhli.

Oman ryhmänsä muodostavat lomakylät. Otan satunnaisesti esimerkiksi Ruokkeen lomakylän Puruveden rannalla Kesälahdella. Siellä on 30 mökkiä, joiden pinta-ala vaihtelee 14–77 m² ja on keskimäärin noin 40 m². Näin ovat kysyntä ja tarjonta siellä kohdanneet.

Voisiko perheen muuttuvat tarpeet ottaa joustavasti huomioon rantarakentamisessa? Aloitettaisiin vaikkapa rakentamalla ensin 50 m²:n mökki ja lasten ja lastenlasten syntyessä ja kasvaessa tehtäisiin 10–30 m²:n kokoisia asumuksia lisää, niin että kaikilla perheillä olisi oma pieni mökki. Kaikki viihtyisivät samanaikaisesti mökillä ja uusien tonttien tarve vähenisi.

Entäs sitten mökkien varustelutaso? Pitäisikö mökeillä asua kuin nykyaikaisessa omakotitalossa konsanaan? Minun mielestäni mökkielämä saa ja sen pitäisi-kin poiketa kaupunkielämästä. Arvostan sähköä mökilläni, mutta vesijohtoa ja viemäriä minulla ei ole eikä tule. Juomavettä saa aina helposti ja talousvettä riittää järvestä. Uudet jätevesimääräykset eivät aiheuta mitään toimenpiteitä ja mökkiä ei lämmitetä silloin, kun siellä ei olla.

Vanhat mökkitontit ovat yleensä pieniä, 2 000 m² ja monet sen allekin. 2 000 m² tuli käytännöksi vuoden 1958 rakennuslain myötä, jossa se oli määritelty minimipinta-alaksi. Vanhojen tonttien käyttöä voitaisiin usein tehostaa liittämällä niihin tontin takaa lisää maata. Tämä edellyttäisi huomion kiinnittämistä vanhojen rakennettujen mökkialueitten kaavoittamiseen. Tähän astihan kaavoituksella on lähinnä osoitettu uusia tontteja rakennuskäyttöön.

Pidän tavoitteina mökkielämän viihtyisyyttä, ekologisuutta ja taloudellisuutta. Nämä seikat löytyvät myös laista, asetuksesta ja ympäristöministeriön ohjeista ja raporteista. Ne ovat pohjana kuntien rakennusjärjestyksille. Ministeriöllä ei kuitenkaan ole päätösvaltaa yleiskaavojen ja asemakaavojen sisällöstä. Avaimet hyvään rakentamiseen ovat siis kunnilla. Toivottavasti kunnissa pystytään ihmisläheiseen ja kauaskantoiseen päätöksenteon sekä paikalliset että valtakunnalliset näkökohdat huomioon ottaen.

Asuntoministeri **Jan Vapaavuori** haluaa ihmisten saavan palvelunsa läheltä kotiaan. Se on osa nykyistä ekologiaa, mutta osattiin sitä ennenkin vaikkei ekologiasta mitään puhuttu. Esimerkkinä todettakoon, että Helsingin kaupungin mailla on noin 2 000 kesämajaa, joiden koko on enintään 14 m². *Helsingin Sanomat* kertoi 25.7.2010 yhdestä tällaisesta eli arkkitehtien **Riina** ja **Jussi Palvan** mökistä otsakkeella ”Citymökki kävelymatkan päässä”.

Edellisessä kolumnissani kirjoitin puuraaka-aineen saatavuudesta. Niin kuin hyvin tiedetään, on Jumala kaikkivaltias ja kaukaa viisas. Niinpä hän on antanut tänä kesänä myrskyjen kaataa valtavat määrät puita tukkipulan poistamiseksi.

Raimo Koivistoinen
raimo.koivistoinen@kolumbus.fi